

Advies van het Europees Comité van de Regio's over kleine stedelijke gebieden als cruciale actoren voor een rechtvaardige transitie

(2023/C 79/08)

Rapporteur: Kieran McCARTHY (EI/EA), lid van de gemeenteraad van Cork

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S (CvdR),

1. meent dat de totstandbrenging van slimme, duurzame en inclusieve groei in heel Europa maatregelen op alle niveaus vereist in landelijke, voorstedelijke en stedelijke gebieden. In kleine stedelijke gebieden woont 43 % van de EU-bevolking; ongeveer 66 % van de Europese stadsbewoners woont in gebieden met minder dan 500 000 inwoners. Er zijn in de EU ongeveer 14 000 kleine stedelijke gebieden met een bevolking van 5 000 tot 50 000 inwoners.
2. Europese kleine stedelijke gebieden zijn per definitie heterogeen; afhankelijk van hun ligging, territoriale context en economische en arbeidsmarktstructuur hebben zij totaal verschillende kenmerken (en uitdagingen) ⁽¹⁾. Niettemin moet vaak worden vastgesteld dat kleinere gemeenten op grond van hun lagere bevolkingsdichtheid eerder te kampen hebben met de opgaven waarmee ook plattelandsgebieden worden geconfronteerd.
3. De groene en digitale transitie, het herstel van de pandemie en de integratie van migranten, met name als gevolg van de oorlog in Oekraïne, brengen extra uitdagingen met zich mee voor kleine stedelijke gebieden, naast de algemene problemen in verband met de ontwikkeling van steden van elke omvang (zoals betaalbare huisvesting, duurzame mobiliteit, dienstverlening, demografische veranderingen, braindrain, stedelijke gezondheid, sociale segregatie, ecologische voetafdruk, klimaatmaatregelen enz.).
4. De echte sleutel voor slimme, duurzame en inclusieve groei in heel Europa is de bevordering van particuliere werkgelegenheid in plattelandsgebieden (in de landbouw- of in andere sectoren). Het ontbreken van openbare diensten in deze gebieden (zoals onderwijs, gezondheidszorg, verbindingen of mobiliteit) leidt tot leegloop van het platteland. Daarom moeten dergelijke diensten op het platteland als basisbehoefte worden verstrekt, aangezien alle andere sectorale beleidsmaatregelen zonder deze diensten ondoeltreffend zullen blijken.
5. In het nieuwe Handvest van Leipzig wordt gesteld dat stedelijke gemeenten hun taak ter bevordering van het algemeen belang moeten kunnen vervullen en dat financiële speelruimte, multifunctionele taakprofielen, politieke legitimiteit, plaatselijk openbaar welzijn en territoriale levensvatbaarheid voor hen essentieel zijn om de taken van openbaar belang te vervullen. Een van de hoofddoelstellingen is de algehele vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Steden moeten via de meest geschikte middelen helpen om de streefcijfers van hun land en de EU te halen.

⁽¹⁾ Een gedetailleerde definitie van kleine en middelgrote stedelijke gebieden is gebaseerd op een combinatie van de bevindingen van het ESPON TOWN-project (2014) en de OESO-EC-classificatie van de urbanisatiegraad (die gebaseerd is op de bevolkingsdichtheid en de grootte van een stedelijke agglomeratie). Kleine en middelgrote gebieden worden gedefinieerd als aaneengesloten stedelijke clusters met 5 000 tot 50 000 inwoners en een dichtheid van meer dan 300 inwoners/km² die niet worden beschouwd als "stedelijke clusters met een hoge dichtheid" (HDUC) volgens de urbanisatiegraad voor lokale administratieve eenheden (DEGURBA) (ESPON, 2014).

6. Het CvdR neemt kennis van de voorgestelde definitie van “kleine stedelijke gebieden”⁽²⁾, aan de hand van geharmoniseerde methoden en indicatoren om deze af te bakenen, teneinde zo internationale vergelijkbaarheid mogelijk te maken, in de lijn van eerdere oproepen van verschillende Europese en mondiale agenda’s (de New Urban Agenda UN/Habitat, de SDG 2030, het Handvest van Leipzig, de Territoriale Agenda 2030 enz.). Als deze definitie wordt gebruikt voor de verdeling van financiële middelen, bestaat het risico dat kleine gemeenten met minder dan 5 000 inwoners worden benadeeld.

Vraagstukken in verband met krimp

7. Naar verwachting zal in 2040 volgens prognosen 51 % van de EU-bevolking in krimpende regio’s wonen, tegenover 34 % in 2020; verder is een snelle bevolkingsafname op het platteland waarschijnlijker dan in stedelijke gebieden (11 % tegenover 1 %).

8. Veel kleine stedelijke gebieden lopen het risico demografisch te krimpen en achterop te raken, en de groene en digitale transitie van Europa te missen.

9. Helaas acht de Commissie bij de invoering van een definitie van “stedelijke gebieden” in het kader van de zogenoemde “Tercet”-verordening een effectbeoordeling niet nodig, hoewel de invoering verstreckende gevolgen heeft voor de verdeling van de subsidies.

10. Uit het 8e cohesieverslag blijkt dat de bevolkingsafname rechtstreeks van invloed is op de verlening van openbare diensten; kleine en middelgrote steden en gemeenten in plattelandsgebieden en de daar gevestigde bedrijven staan voor grote uitdagingen.

11. Daarom wordt de Commissie verzocht een effectbeoordeling uit te voeren alvorens verdere definities in te voeren, met name gelet op de doelstellingen van artikel 174 VWEU en de verdeling van de financiering.

12. Het CvdR benadrukt dat bij de toewijzing van de Europese structuur- en investeringsfondsen criteria moeten worden gehanteerd die verder gaan dan de bevolkingscijfers of het bbp en dat rekening moet worden gehouden met de bestaande problemen ter plaatse. Er mag, louter op basis van een statistische indeling, geen algemeen onderscheid worden gemaakt tussen stedelijke en plattelandsgebieden.

13. De situatie in plaatsen met krimp, zoals kleine stedelijke gebieden, wordt verergerd door tal van problemen, waaronder vergrijzing, zwak lokaal bestuur en capaciteitsopbouw, stagnatie van de zelfvoorziening, afnemend individueel welzijn en indicatoren van levenskwaliteit, regionale, binnenlandse intra-EU- en wereldwijde migratie, slimme krimp en gebrek aan investeringen in digitale ecosystemen, braindrain, het opgeven van land, toenemende sociale ongelijkheid, afnemende levenskwaliteit, transities in de industrie en onzekere economische groei, en toenemende verstedelijking in grotere regionale centra.

14. Mensen op het platteland moeten vaak verder reizen dan stadsbewoners om veel openbare en particuliere diensten te bereiken en zijn voor het bereiken van deze diensten aangewezen op auto’s of bussen. Regionale centra bieden meer diensten aan mensen die in de omliggende gebieden wonen; het mobiliteitsbeleid moet op een breder territoriaal niveau worden gevoerd, en er moet gezamenlijk worden nagedacht over stedelijke, plattelands- en peri-urbane gebieden. Hoe kleiner de vestiging, des te groter de impact van het feit dat de vestiging een regionaal centrum is of heeft.

15. Steden en dorpen spelen een centrale rol in de lokale economie, aangezien zij belangrijke administratieve, sociale, gemeenschaps- en recreatieve functies vervullen. Zij ondersteunen clusters van lokale diensten, hebben een aanzienlijk deel van de woningen en banen en fungeren als vervoersknooppunten⁽³⁾.

⁽²⁾ Zoals bekrachtigd door de Statistische Commissie van de VN op 5 maart 2020: “A recommendation on the method to delineate cities, urban and rural areas for international statistical comparisons”. Opgesteld door de Europese Commissie (Eurostat en DG Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling), IAO, FAO, OESO, UN-Habitat, Wereldbank.

⁽³⁾ OESO-verslag over Access and COST of Education and Health Services: Preparing regions for demographic change (Toegang en kosten van onderwijs en gezondheidsdiensten: Regio’s voorbereiden op demografische veranderingen).

16. Herhaald zij dat veel perifere regio's, waaronder kleine stedelijke gebieden, momenteel een concurrentienadeel ondervinden door een gebrek aan digitale verbindingen, waardoor het moeilijker is het ontwikkelingspotentieel te benutten, nieuwe banen te behouden of te creëren, of de migratie terug te dringen.

17. In het kader van de marktforming moet aandacht worden besteed aan de manieren waarop openbare lichamen diensten kunnen steunen of subsidiëren die anders niet commercieel levensvatbaar zouden zijn, maar voor kleine stedelijke gebieden (*) van essentieel belang zijn.

18. Kleine stedelijke gebieden beschikken vaak niet over voldoende capaciteit of kennis om de problemen aan te pakken. Er zijn vaak beperkte financiële en administratieve capaciteiten, samenwerkingsproblemen en beperkte beslissingsbevoegdheid, leiderschap, aanpassingsvermogen en veerkracht, wat nijpende problemen kunnen zijn, terwijl strategisch toekomstgericht denken en innovatieve oplossingen van cruciaal belang zijn.

19. Zorgwekkend is de geografie van de politieke ontevredenheid: de kloof tussen stad en platteland en de wanverhouding tussen stedelijk en plattelandsbeleid kunnen de politieke polarisatie verergeren.

Werken aan een rechtvaardige transitie

Opbouwen van groene capaciteit

20. Kleine stedelijke gebieden zijn de aanjagers van de groene, digitale en rechtvaardige transities die Europa nodig heeft voor zijn herstel. Het streven naar klimaatvriendelijke functiegebieden houdt grotendeels verband met de capaciteit van stedelijke autoriteiten om zich aan de steeds veranderende economische omstandigheden aan te passen en het vertrouwen te herstellen.

21. Er is dan ook behoefte aan een gerichte aanpak, waarbij mensen ter plaatse een positieve toekomstvisie wordt geboden. De langetermijnvisie van de Europese Commissie voor plattelandsgebieden tegen 2040 is in dit verband zinvol; in het pact voor plattelandsgebieden moet ook ten volle rekening worden gehouden met kleine steden in plattelandsgebieden.

22. Gebrek aan bewustmaking en een gebrek aan breed draagvlak om de gevolgen van de groene transitie op te vangen, kunnen de veranderingen die zich voordoen in het gedrag brengen. Hoewel de groene transitie gepaard gaat met een rechtvaardige transitie, moeten beide in evenwicht zijn en gecoördineerd worden.

23. Stedelijke gebieden, met inbegrip van kleine plaatsen, zullen aanzienlijk bijdragen aan de beperking van de klimaatverandering door middelen te investeren in de groene transitie, stadsvernieuwing, de renovatiegolf en inspanningen op het gebied van de circulaire economie, mobiliteit, energie-efficiënte gebouwen, beter afvalbeheer, en door burgers te mobiliseren en bewust te maken van milieuvriendelijke acties.

24. Voor een succesvolle groene transitie in kleine stedelijke gebieden zijn echter bij- en omscholing en technische deskundigheid nodig, evenals kennis van de aanpak van de aanpassing aan de klimaatverandering. Naast het traditionele lokale bestuur moeten lokale overheden in kleine stedelijke gebieden beschikken over hooggekwalificeerd personeel. De uitwisseling van beste praktijken tussen kleine stedelijke gebieden kan helpen bij het transitieproces.

25. Volgens het CvdR ondersteunen nationale en EU-programma's de ontwikkeling van vaardigheden in kleine stedelijke gebieden. Een en ander vereist voorts een voldoende aantal geschoolde en opgeleide medewerkers voor de nieuwe overgangprocessen. Zij kunnen profiteren van kennisdeling via EU-financieringsprogramma's zoals stedelijke innovatieve acties (UIA), partnerschappen in het kader van de stedelijke agenda van de EU, Interreg, URBACT en TAIEEX, aangezien deze niet gelijkmatig over kleine steden in Europa verdeeld zijn.

26. De lidstaten zouden moeten aandringen op een ingrijpende wijziging van de infrastructuur van de energievoorziening en van de bouwnormen om de productie van hernieuwbare energie in kleine en middelgrote steden mogelijk te maken, aangezien zij aanzienlijk zullen bijdragen tot de beperking van de klimaatverandering.

(*) Zie het project Horizon 2020 ROBUST, www.rural-urban.eu

27. Het is van cruciaal belang dat regio's en steden meer mogelijkheden krijgen om veerkrachtige gemeenschappen op te bouwen en zo de afhankelijkheid van de EU van fossiele brandstoffen te beperken. Decentrale energieproductie, energie-efficiëntie en besparingsplannen op lokaal en regionaal niveau zullen ervoor zorgen dat het REPowerEU plan vorm krijgt.

28. Herhaald zij dat de lidstaten bij de plaatsing en bevordering van openbaar toegankelijke oplaadstations voor lichte voertuigen ook rekening moeten houden met de doelstellingen van artikel 174 VWEU en de beschikbaarheid ervan in minder dichtbevolkte gebieden moeten waarborgen.

Werken aan mechanismen voor een rechtvaardige transitie

29. De tenuitvoerlegging van het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF) moet worden toegespitst op het ondersteunen van kleine stedelijke gebieden binnen de reeds vooraf gedefinieerde regio's, om de meest door de transitie naar klimaatneutraliteit getroffen gemeenten bij te staan.

30. Het JTF moet kleine en middelgrote ondernemingen ondersteunen zodat zij zich kunnen ontwikkelen en uitgroeien tot aantrekkelijke en levendige plaatsen.

31. Er dient steun te komen voor projecten en acties op het gebied van sociale inclusie voor kwetsbare groepen of burgers in nood, aangezien hun behoeften in kleine stedelijke gebieden groter kunnen zijn en zij minder verbonden kunnen zijn.

Werk maken van de digitale transitie

32. In het beleid voor steden (zoals het Handvest van Leipzig) moet aandacht worden besteed aan de digitale transitie, aangezien digitalisering een belangrijk en sectoroverschrijdend element is dat van invloed is op de duurzame ontwikkeling van steden met betrekking tot stedelijke mobiliteit, energie-efficiëntie, telewerken en duurzame huisvesting, alsook detailhandel en openbare diensten.

33. In alle lidstaten bestaat een aanzienlijke digitale kloof tussen stad en platteland, grotendeels ten gevolge van de lagere inkomstenverwachtingen voor breedbandaanbieders die gepaard gaan met de uitrol van digitale infrastructuur in minder bebouwde gebieden. De recente toename van telewerken en mobiel werken met behulp van ICT zou echter wel eens een van de sleutels kunnen zijn tot de toekomstige ontwikkeling van plattelandsgebieden. Het CvdR onderstreept in dit verband dat hogesnelheidsconnectiviteit voor iedereen in de Europese Unie, ook in landelijke en afgelegen gebieden, een eerste vereiste is, willen de burgers digitale diensten kunnen gebruiken.

34. De lidstaten zouden moeten investeren in projecten voor slimme dorpen, waarbij digitale oplossingen worden toegepast om de connectiviteit, het dagelijks leven en de dienstverlening in kleine stedelijke gebieden te optimaliseren, in het kader van de nationale plannen voor herstel- en veerkracht, alsook in het kader van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF).

35. De banden tussen stedelijke en plattelandsgebieden moeten worden versterkt. Dit is noodzakelijk voor een harmonieuze ontwikkeling van alle soorten stedelijke gebieden en kan fungeren als katalysator voor een coherenter territoriale ontwikkeling.

36. Het CvdR zou graag zien dat de mogelijkheden worden verkend om overheidsdiensten op gemeentelijk niveau te synchroniseren, e-governance voor minder overheidsdiensten te ondersteunen en diensten te digitaliseren om ze voor de burgers gebruiksvriendelijker te maken.

Meer huisvesting

37. Er zijn momenteel forse ongelijkheden wat betreft de beschikbaarheid van en de toegang tot adequate huisvesting in steden en in kleine stedelijke gebieden, met name voor jongeren, gezinnen met kinderen (met inbegrip van alleenstaande ouders), migranten en mensen met een handicap.

38. De lidstaten dienen fiscale stimuleringsmaatregelen in verband met leegstaande woningen te bevorderen, teneinde de toegang tot betaalbare huisvesting te ondersteunen en burgers aan te trekken om zich in krimpende kleine plaatsen te vestigen.

Nieuw Europees Bauhaus (NEB)

39. Het CvdR is ingenomen met de bijzondere nadruk die de Europese Commissie in de oproep tot het indienen van voorstellen voor nieuwe Europese plaatselijke Bauhaus-initiatieven legt op kleine stedelijke gebieden en middelgrote steden, en herinnert aan het voorstel om in het kader van de toekomstige oproep tot het indienen van voorstellen in het kader van het Stedelijk Europa-initiatief een NEB-lab voucherregeling in te voeren.

Langetermijnvisie voor plattlandsgebieden

40. De EU kan een evenwichtiger territoriale ontwikkeling tot stand brengen door meer samenwerking tussen stedelijke en plattlandsgebieden te ondersteunen en te vergemakkelijken, en daarbij de verschillen uit het verleden, die stedelijke en plattlandsgebieden eerder verdeelden dan met elkaar verbonden, achter zich te laten.

41. Het CvdR legt de nadruk op de ontwikkeling van de Plattlandsagenda volgens het model van de Stedelijke agenda voor de EU, gebaseerd op de beginselen “betere financiering, betere regelgeving en betere kennis”, en de uitvoering ervan via thematische, multilevel en sectoroverschrijdende partnerschappen.

42. Er is duidelijk behoefte aan betere coördinatie tussen de beleidsterreinen voor plattlands-, peri-urbane en stedelijke gebieden; een beter gecoördineerde aanpak moet actief op zoek gaan naar de synergie en de meerwaarde die samenwerking en coördinatie tussen plattlands- en stedelijke actoren opleveren, aangezien dit een kritische factor is voor de succesvolle ondersteuning van plaatsgebonden innovatie en experimenten.

43. De Europese Commissie zou kleine stedelijke gebieden in de plattlandstoetsen kunnen opnemen; het CvdR herhaalt bereid te zijn om op dit gebied samen te werken. De screening van territoriale en plattlandseffecten moet een verplicht onderdeel worden van de beleidsvorming.

44. Het is raadzaam om verder na te denken over mogelijkheden voor samenwerking binnen bestaande territoriale strategieën van de EU, zoals de Territoriale Agenda voor 2030, het Nieuwe Handvest van Leipzig en de uitvoering van een nieuwe generatie partnerschappen binnen de stedelijke agenda voor de EU, die de aandacht op de stedelijke agenda voor het plattland richten.

45. Het CvdR streeft naar bevordering van strategische partnerschappen tussen landelijke en stedelijke gebieden; kleine stedelijke gebieden kunnen partnerschappen beter bevorderen en gemeenschappelijke doelstellingen in traditionele en innovatieve sectoren verwezenlijken door middelen te bundelen, strategieën te ontwikkelen en overeenkomsten op grootstedelijke schaal te sluiten.

Financiering en herstel

46. Lokale fiscale autonomie en financiële capaciteit zijn cruciale factoren voor het waarborgen van doeltreffende overheidsinvesteringen en voor het vormgeven van regionaal ontwikkelingsbeleid. Zij vergroten de mogelijkheid voor stedelijke gebieden om hun eigen ontwikkeling te sturen. Centraal opgelegde beperkingen kunnen het risico met zich meebrengen dat lokaal zelfbestuur zinloos wordt.

47. De omvang van de gemeente is vaak van invloed op de financiële draagkracht. Kleinere plaatsen dreigen vaak niet in staat te zijn voldoende financiële middelen op te brengen voor de taken die zij willen uitvoeren.

48. Het cohesiebeleid moet worden gezien als een belangrijk investeringsinstrument ter plaatse, dat het hefboomeffect van publieke en particuliere middelen bevordert.

49. De lidstaten zouden ervoor moeten zorgen dat kleine stedelijke autoriteiten ook toegang hebben tot de 8 % van de EFRO-middelen op nationaal niveau die bestemd zijn voor de financiering van duurzame en geïntegreerde stadsontwikkelingsprojecten, waarbij extra bevolkingsdrempels worden vermeden.

50. Het CvdR pleit voor het gebruik van geïntegreerde territoriale instrumenten op het niveau van lokale bestuurlijke eenheden (LBE's) zoals die welke door het cohesiebeleid en andere EU-fondsen worden gefinancierd, teneinde investeringen te concentreren en aan de realiteit aan te passen.

51. Het CvdR uit nogmaals zijn teleurstelling over het feit dat het lokale en regionale niveau onvoldoende wordt betrokken bij het opstellen van nationale herstel- en veerkrachtplannen (NRRP's), wat tijdens de uitvoeringsfase voor een boemerangeffect zorgt. Het kan zich in dit verband niet vinden in het voorstel van de Europese Commissie om middelen van de Europese structuur- en investeringsfondsen over te hevelen naar de herstel- en veerkrachtfaciliteit ter financiering van REPowerEU. Het is gekant tegen elke poging om middelen bij de regio's weg te halen en deze onvoorwaardelijk op nationaal niveau te verstrekken, aangezien dit indruist tegen de beginselen van de EU en de afspraken over gedeeld beheer.

52. De NRRP's kunnen worden gebruikt om gegevens te verzamelen voor de uitvoering van overheidsbeleid op het lagere bestuursniveau.

Opbouw van territoriale capaciteit

53. De lidstaten zouden de nieuwe definitie van gebieden (die te kampen hebben met bevolkingsafname en demografische veranderingen) in EFRO-Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁵⁾ op moeten nemen als een horizontaal vraagstuk van overheidsbeleid, dat geïntegreerde en plaatsgebonden acties vereist.

54. De Europese Commissie zou ITI en CLLD moeten bevorderen via een aantal peer-to-peeractiviteiten van het Stedelijk Europa-initiatief, als geschikte instrumenten om kleine en middelgrote stedelijke overheden te ondersteunen bij de aanpak van territoriale uitdagingen, zoals de ontvolking.

55. De Europese Commissie zou een communicatiecampagne moeten starten om de impact van de EU op het leven van mensen in kleine plaatsen (in de stad en op het platteland) te promoten, als tegenwicht tegen de geografisch verspreide ontevredenheid over de EU.

56. Het CvdR vindt dat kleine stedelijke gebieden zo eenvoudig mogelijk toegang moeten kunnen krijgen tot projecten van verschillende Europese fondsen en dat ze deze zonder onnodige complexiteit moeten kunnen beheren, en pleit ervoor om een integrale benadering van de koppeling van verschillende EU-fondsen te bevorderen. In dit verband moeten de programma's voor gedeeld beheer echt gedecentraliseerd worden en moet de rol van de beheersautoriteiten op regionaal niveau worden vergroot, zodat zij op financieringsgebied een bottom-upaanpak vanuit kleine steden en plattelandsgebieden kunnen ondersteunen.

57. De Europese Commissie wordt verzocht alle overheidsdiensten in kleine stedelijke gebieden te helpen inzicht te krijgen in de aanpak van problemen op het gebied van de groene, digitale of demografische transitie, en om meer rechtstreekse steun te verlenen voor de bestaande supralokale structuren in lidstaten (zoals départements, Landkreise, powiats, județe enz.), zodat ze hun eigen capaciteit om kleine gemeenten te adviseren kunnen ontwikkelen, in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel. Alle lokale overheden zouden hun eigen ambtenaren voor EU-aangelegenheden/financiering moeten hebben om dit werk te ondersteunen.

58. De Europese Commissie en de lidstaten worden verzocht voorzieningen te treffen voor technische ondersteuning die gemeenten gedurende de gehele levenscyclus van een project kunnen gebruiken.

59. De Europese Commissie zou kunnen nagaan of in het kader van het nieuwe Stedelijk Europa-initiatief (EUI) coaching ter plaatse kan worden aangeboden aan kleine stedelijke gebieden. Het CvdR stelt voor dat de toekomstige nationale contactpunten van het EUI optreden als doorgeefluik voor de ondersteuning van kleine stedelijke gebieden.

60. Voor kleine stedelijke gebieden kan deelname aan strategische besluitvorming een hele opgave zijn omdat ze maar over beperkte administratieve middelen beschikken en omdat het lastig is om te navigeren binnen complexe multilevel governance-processen zoals EU-financiering.

61. Samenwerking is voor kleine stedelijke gebieden essentieel. Dit omvat samenwerking met naburige gebieden om onderlinge kwesties aan te pakken of de krachten te bundelen om "territoriale kritische massa" te creëren.

62. Voor grote maatschappelijke transitie, zoals de groene en de digitale transitie, zijn kleinere stedelijke gebieden vaak afhankelijk van steun van hun burgers en ondernemingen om dergelijke sociale innovatieprocessen door te voeren en te financieren.

63. Er zij aan herinnerd dat geëngageerde lokale gemeenschappen niet alleen lokale identiteiten, sociale innovatie en cohesie versterken, maar ook de samenwerking stimuleren in tijden van economische achteruitgang of transitie.

⁽⁵⁾ Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 60).

Conclusies

64. Kleine stedelijke gebieden hebben een duidelijke, aanvaarde en erkende definitie nodig. Zij hebben behoefte aan administratieve capaciteit om hun multidimensionale transitie vorm te geven en langetermijnperspectieven te ontwikkelen. Zij hebben ook kennis, beleidscoördinatie en empowerment nodig om mensen, middelen en financieringsprogramma's van de EU te mobiliseren.

Brussel, 1 december 2022.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Vasco ALVES CORDEIRO
